

samen met de stad naar toe - en aan de kwaliteitsvraag - hoe weet je wat de burger wil. Een eerste stap in laatstgenoemde richting is het stadsmarktonderzoek, een periodieke enquête onder duizend wisselende Tilburgers. Verder definiëren we concrete kwaliteitsprojecten. Dit blijkt vruchtbaarder dan het afleiden van kwaliteitsdoelstellingen uit het strategisch beleid. Hierbij speelt een rol dat het Tilburgse model

enigszins tot departementalisatie van de gemeentelijke organisatie heeft geleid; gemeentebrede zaken kosten moeite. Daarom werken we sinds kort in gemeentebrede projecten, waarbij de projectleider rechtstreeks rapporteert aan het managementoverleg, bestaande uit gemeentesecretaris en sector-directeuren. Hierbij wordt de inzet van directies vooraf gedefinieerd.

Met praten is het hele proces op gang gebracht en zo wordt het ook op gang gehouden. Verder is presentatie heel belangrijk, bijvoorbeeld om bedrijven aan te trekken. Hoge gasten ontvan-

Over passages gesproken: een moderne passage in Amersfoort

gen we op de bovenste etage van het stadhuis, ingericht met meubilair afkomstig uit het Nederlandse paviljoen van de wereldtentoonstelling in Sevilla. Hiervandaan heb je een prachtig uitzicht over de stad en kan je goed zien dat de stedelijke vernieuwing in Tilburg tot voor kort heeft bestaan uit het vullen van gaten, ontstaan door de teloorgang van de textielindustrie. Nu bekijken we de stedelijke vernieuwing als een geheel. In het

centrum is de architect Jo Coenen bezig. Verder pakken we ondermeer het gebied tussen centrum en station. Toen de slogan 'Tilburg moderne industriestad' werd ingevoerd vond 20 % van de bevolking dit een goede keus, nu 70 %. Niet alleen ambtenaren dragen een speldje met dit opschrift, er rijden ook 300 particuliere vrachtwagens hiermee rond. Zelfs kregen we laatst een geboortekaartje met 'geboren in Tilburg moderne industriestad.'" (CT)

Hein van Oorschoot is gemeentesecretaris van Tilburg.

Onderwijs en de stad

in gesprek met Cor Wijn

“Als je het hebt over het grote stedenbeleid dan heb je het altijd mede over de noodzaak van het aanpakken van achterstanden. Dit is alleen al nodig vanwege de noodzaak van een te bereiken minimale sociale cohesie in de stad. Dáárom is op het terrein van het onderwijs de plaats van de school in de buurt zo belangrijk.

Waaruit kan de 'achterstandssituatie' van een kind in de stad bestaan? Vanuit het onderwijs bezien zie je dat veel kinderen uit gezinnen komen met enorme problemen: werkloosheid, gebrekkige huisvesting, ongezondheid, financiële tekorten, het ontbreken van sociale contacten, gebroken gezinnen enzovoort. En de uitdaging is nu om deze kinderen, die indien er sprake is van een samenstel van al deze problemen vaak uit de oude of nieuwe volksbuurten komen, toch op een dusdanig niveau te brengen dat zijn volwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen. Deze 'uitdaging' brengt evenwel met zich mee dat voor het beleid zowel de leerling als het onderwijs minder dan voorheen op zichzelf beschouwd mogen worden. Wat in ogenschouw moet worden genomen, is dat de school zelf binnen de culturele context van de stedelijke omgeving 'buurtafhankelijk' functioneert. De hele problematiek van de witte en zwarte scholen bijvoorbeeld heeft minder te maken met de tegenstellingen tussen wit en zwart en véél meer met de hoeveelheid van kinderen die in een achterstandssituatie verkeert. En dus ook weer met de vraag wat dit laatste te maken heeft met de buurt waarin de school staat.

In Nederland is nu een krappe eeuw lang de rijksoverheid verantwoordelijk geweest voor het onderwijsbeleid en met name de financiering ervan. Dit had te maken met de confessionele wijsheid dat de onafhankelijkheid van de school het beste op rijksniveau kon worden gegarandeerd. En nú al een goed punt van het Paarse kabinet is dat het al bij het aantreden méér bevoegdheden aan de gemeenten heeft afgestaan in zake het onderwijsbeleid. Dit is zo belangrijk omdat, gegeven de problematiek die ik zo even schetste, het rijk veel te ver afstaat van de stedelijke omgeving, van de buurt en dus van de eisen die aan de school worden gesteld. De gemeente staat op veel kortere afstand en kent de buurt, mede omdat hier meerdere instellingen werkzaam zijn, denk aan gezondheidszorg, welzijnswerk en politie. De gemeentebesturen ontvangen straks gelden die in het bijzonder zouden kunnen worden ingezet ten behoeve van scholen die in buurten staan waar zich achterstandssituaties voordoen. En voor de scholen geldt dat zij mogelijk financiële middelen krijgen om te 'investeren' in extra leerkrachten, klassenverkleining, buitenschoolse opvang enzovoort. Dit zou dus een hele nieuwe ontwikkeling zijn, die al zo'n ruime zeventig jaar werd geblokkeerd.

Voor de gemeenten zal het de kunst zijn het onderwijsbeleid minstens ten dele tot onderdeel te maken van het jeugdbeleid in de stad. Maar hierbij moet worden opgemerkt dat de grondwettelijke vrijheid van onderwijs de eigen verantwoordelijkheden van de school blijft waarborgen. Het gaat hier om een even verantwoorde als doeltreffende 'dialectiek' tussen vrijheid en

verantwoordelijkheid en tussen school en gemeente. Het cruciale belang dat het gemeentelijk bestuur hier in het oog moet houden, is de subtiele scheidslijn tussen de verschillende competenties. Hier zullen de democratische voorwaarden bij meewerkend moeten worden ontwikkeld. En dit geldt óók voor de verhouding tussen school en leerlingen en de ouders. Hoe kunnen de ouders, denk ook aan alle etnische groepen, meer bij de school worden betrokken. En dan zonder dat het belang van de leerling hierdoor wordt geschaad?

Als het ons gaat om de stad en om de vraag hoe mensen invloed

kunnen uitoefenen op hun (stedelijke) omgeving, dan zullen we hierbij ook de verhoudingen in de trits buurt, ouders, leerlingen, school, gemeentelijk bestuur, moeten betrekken. Het denken hierover dient onderdeel te zijn van elk denken over de problematiek van de grote steden." (CT & CWdV)

Cor Wijn is beleidscoördinator Onderwijs en Cultuur bij de Vereniging Nederlandse Gemeenten. De tekst valt onder zijn persoonlijke verantwoordelijkheid.

Bestuur en medewerkers van het Wetenschappelijk Bureau van D66 alsmede de redactie van Idee wensen u een heel goed 1995 toe.

Nieuw nummer van Ideeën:

Bestuurlijke Dilemma's

Deze nieuwe brochure is het resultaat tussen de Bestuurdersvereniging en het Wetenschappelijk Bureau van D66.

De 'aanleiding' voor dit nummer van Ideeën is de praktijk van de bestuurders; zij stuiten op dilemma's in hun praktijk van besluitvorming. De 'reden' om deze brochure samen te stellen is dat het óók in theoretisch opzicht interessant is. Er is een verzameling gemaakt van voorbeelden uit de praktijk en van gedachten over het maatschappelijk decor, waartegen de dilemma's zich afspelen.

Geen enkel dilemma valt op te lossen door 'meer democratie', maar de democratische communicatie is een essentieel middel om de bron en de aard van een dilemma goed te kunnen begrijpen. En dus om de 'goede' beslissing te kunnen nemen.

De brochure is van belang voor allen die zich op de een of ander manier met politieke besluitvorming inlaten: politici, ambtenaren, maar ook burgers die zich met hun zaak tot het bestuur wenden.

Bestellen kan nu

De brochure kost f 19,50 exclusief verzendkosten. Bestellen kan via het bekende adres en dito telefoonnummer. Voor studieconferentie met hetzelfde onderwerp zie pagina 3.

SWB Cahier

POLITIEK & CULTUUR

Denken over Democratie

In de reeks SWB-Cahier is het cahier 'Denken over Democratie' verkrijgbaar. Met dit cahier wordt een poging gedaan een brug te slaan naar de analyse van de culturele kant van het democratievraagstuk. Want is het denken in de partij niet te lang blijven stilstaan bij de formule en staatkundige kant van de democratie? Met deze uitgave heeft u een 'werktekst' in handen, die aanzet tot nadenken over de dominantie van het bureaucratisch mechanisme verbonden met een nieuw concept van democratie. Dat is nodig, opdat D66 partner blijft van al diegenen die de toekomst van de democratie ter harte gaat.

De serie SWB-Cahier bestaat nu uit de cahiers Relatie en Huwelijk (1992), Denken over Democratie (1993), In Goede Banen (1993) en Ingrijpen in menselijk leven' (1994).

Prijzen:

- 'Relatie en huwelijk': f8,- + f2,- porto
- 'Denken over Democratie': f10,- + f2,70 porto
- 'In Goede Banen': f10,- + f2,70 porto
- 'Ingrijpen in menselijk leven': f 12,50 + f2,70

Bestellen:

Bellen met de Stichting Wetenschappelijk Bureau D66, van maandag t/m donderdag van 9.00-17.00 uur, telefoon 070-362.15.15.